

Z přírůstků muzea: Klenební žebro

Dnes představíme velmi netradiční přírůstek do muzejních depozitářů. Při budování osvětlení říčanského hradu koncem loňských prázdnin došlo mělko pod povrchem (cca 20 cm) ve vnitřním prostoru paláce k nálezům dvou kusů pískovcových kamenů, drobnějšího kusu náběhu klenebních žeber (viz obrázek) a objemnějšího klenebního žebra samotného.

Gotické, jednoduché hranolové, okosené žebro leželo hrubě otesanou částí nahoru, takže zprvu nebylo zřejmé, o jak významný nález se jedná, ovšem materiál, tj. zde nepříliš obvyklý pískovec, svědčil pro použití daného prvku na nějakém významnějším místě hradního objektu.

Až sami půjdete kolem říčanského hradu, můžete si zkusit vyhledat pískovcové kameny ve zdivu současné zříceniny. Zjistíte, že se nalézají výlučně v pozicích, u kterých stavitel předpokládal reprezentativní funkci (např. klenba či ostění oken, resp. okenních špalet). Klenební žebro mělo funkci podpůrnou – pomáhalo nést, jak již z názvu vyplývá, jednu z kleneb zdejšího hradu.

Až do roku 1991 bylo možno obdivovat určité zbytky kleneb přímo při nároží druhého patra paláce. Bohužel, tehdy došlo k jejich zbytečné destrukci vlivem nedostatečného zajištění. Nyní nalezené prvky nicméně patrně nepocházejí z této nešťastné události, k jejich zřícení muselo dojít v dřívějších dobách. Závěrem chci jen upozornit na nedávné nálezy klenebních žeber ze škvoreckého hradu, kdy při výzkumu Městského muzea v Čelákovcích došlo k odkrytí kusů žeber dokonce i s dochovaným barevným nátěrem.

Martin Hůrka

Říčanský Kurýr 2014/2